

Uforsvarlig drift eller politisk maktspill?

Klinikkene på Psykologisk institutt, UiO, har gjenåpnet. Nå gjenstår kampen om virkelighetsforståelsen.

TEKST

Margrethe Seeger Halvorsen

PUBLISERT 5. desember 2017

PSY
KOL
OGI

STRIDEN OM STUDENTKLINIKKENE

SYSTEMER OG RUTINER ved internklinikkene ved Psykologisk institutt i Oslo har utvilsomt vært mangelfulle. Det tar vi på det største alvor, og avvikene som ble avdekket, er enten rettet opp eller i ferd med å bli det. Det som kan diskuteres, er om stengningen av klinikkene best skal forstås som en konsekvens av uforsvarlig drift eller av et politisk maktspill.

Stengningen av klinikkene skjedde midt i en annen konflikt på PSI – som har vart siden i våres – rundt organisering av klinikkdriften. Ledelsen ønsket å flytte klinikkene til Lovisenberg Diakonale Sykehus og integrere dem i spesialisthelsetjenesten. Ansatte og studenter var kritiske, og reagerte på manglende involvering. Da det ble bråk om dette, skiftet plutselig konflikten spor. Med ett var det klinikkdriften det var noe galt med.

Direktøren valgte å stenge klinikkene *før* hun hadde mottatt rapporten hun selv hadde bestilt fra advokatfirmaet Kluge. Det må derfor ha vært mye annen informasjon som kom henne for øre før hun valgte å stenge. Etter at stengingen var et faktum, har retorikken vært sterk for å legitimere handlingen.

Utenforstående sannhetsvitner

Jeg er glad for at Psykologtidsskriftet ønsker å belyse saken. Det er imidlertid problematisk når en dagsaktuell nyhetssak dekkes i et månedsmagasin. Mye hadde skjedd siden Psykologtidsskriftet gikk i trykken. Noen viktige eksempler:

- Internrevisjonsrapporten, datert 23.10., plasserer ansvaret for mangelfull drift på ulike ledd i hele universitetssystemet.
- Vedtaket fra styret ved UiO 24.10. fastslår at beslutninger om videre klinikkdrift skal tas i demokratiske organer, og sikrer involvering av studenter og ansattes medbestemmelse.

- Rektor Svein Stølen tok i Universitas 02.11. selvkritikk for mangelfull kommunikasjon og involvering.
- Instituttleder Pål Kraft tok på et allmøte 25.10. selvkritikk og sa at prosessen har vært dårlig håndtert, og at han har kommunisert for dårlig og involvert de berørte for lite.
- Det ble nedsatt en arbeidsgruppe, som jeg selv har ledet, som fikk i oppdrag å lukke avvikene. Vi leverte vår rapport 27.10. Arbeidet la grunnlaget for at direktøren gjenåpnet klinikken 31.10. Klinikken har nå vært i drift siden mandag 06.11.
- Det er avsatt betydelige ressurser til å samle og styrke klinikkdriften ved PSI.

Det er også prisverdig at Psykologtidsskriftet ønsket å belyse saken bredt, med perspektiver fra aktører også utenfor PSI. Det oppleves imidlertid problematisk når det hentes inn «sannhetsvitner» – som uten blygsel, og med stor sikkerhet, uttaler seg om driften av klinikken, og om meg og mine kollegers arbeid og kompetanse.

**«Det er underlig å lese at
Duckert - uimotsagt - kan påstå
at vi er en lukket virksomhet,
som ikke følger med i timen»**

Fanny Duckert, tidligere instituttleder og dekan ved SV-fakultetet, mener å vite at det vi driver med, er utdatert og ikke det studentene trenger når de skal ut i yrkeslivet. Hva bygger hun dette på? Duckert har aldri vært ansatt på klinikkene, og det er ti år siden hun gikk av som leder ved PSI. I mellomtiden har hun vært dekan. Alle som har vært på UiO, vet at det er langt mellom klinikkene og dekanatet – både fysisk og mentalt. Til Duckerts og andres informasjon kan jeg opplyse at alle veilederne er spesialister. Halvparten har doktorgrad i klinisk psykologi, og halvparten er ansatt i offentlig psykisk helsevern – enten i heltids- eller deltidsstillinger. Vi har med andre ord relevant forskningskompetanse, og direkte og fersk erfaring fra de tjenestene som studentene skal ut i. Det er derfor underlig å lese at Duckert – uimotsagt – kan påstå at vi er en lukket virksomhet, som ikke følger med i timen.

Kjetil Sundet, også han tidligere instituttleder, påstår at klinikk-saken tydeliggjør at «vi hadde behov for en ledelse fri for lojalitetsbinding til interne forhold og som evner å ta tak i vanskelige saker». Dette er etter min mening en høyst tvilsom påstand. Ja, Pål Kraft er instituttets første ansatte leder. Kraft var eneste søker. Han hadde tidligere vært ansatt som professor ved PSI, og han satte som betingelse at han skal tilbake i en professorstilling ved PSI etter endt lederskap. Å kalle ham en leder fri for bindinger til enheten, er derfor en sannhet med store modifikasjoner. Dette handler etter min mening om lederstil, ikke om han er ansatt eller valgt.

Det er to ting ved Pål Krafts uttalelser i Psykologtidsskriftet jeg reagerer på. Det ene gjelder forskningssamarbeid med Lovisenberg. Det er svært positivt at ledelsen nå ønsker å satse på klinisk forskning. I våres ble jeg selv bedt om å sitte i utvalget som

skulle se på mulig forskningssamarbeid mellom PSI og Lovisenberg. Det var derfor overraskende å lese at det allerede er laget en strategisk forskningsplan for dette de neste ti årene. Meg bekjent har ingen fra det kliniske forskningsmiljøet vært med på å utvikle denne strategien.

Videre hevder Kraft at han har forsøkt å meddele sin bekymring om klinikkdriften til de ansatte, men ikke nådd fram. Det er spesiell lesning. Verken jeg eller mine kollegaer har på noe tidspunkt registret at Kraft har tatt opp en slik bekymring. Jeg har deltatt på de aller fleste møtene mellom ledelsen og klinikkene, og der jeg ikke har deltatt, har jeg fått referat. Muntlig vel å merke, siden det ikke finnes skriftlige referater. Med unntak av ett, ført i pennen av Kraft selv. Det var etter et møte i juni der kontroversen om hvorvidt klinikkene er spesialisthelsetjeneste eller ikke, ble diskutert. Notatet var en blanding av møtereferat og situasjonsanalyse. Selve referatet kjente ikke de andre deltagerne seg igjen i, og det er således ikke godkjent. Situasjonsanalysen var spissfindig – der han karakteriserte sine ansattes motstand som at de var ofre for «group-think».

Alle vet at konflikter har flere sider. Framstillingen av saken i siste nummer av Psykologtidsskriftet ble dessverre unyansert og med fullstendig fravær av en maktkritisk vinkling.

- Viktig å se framover

Innlegget til Margrethe Seeger Halvorsen inneholder faktaopplysninger knyttet til instituttleder Pål Kraft som utløser samtidig imøtegåelse. Kraft har følgende kommentar: «Med tanke på hva vi som institutt har vært igjennom de siste månedene er det nå viktig at alle ser fremover og samarbeider om å etablere en god og trygg klinikkdrift.»

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 55, nummer 12, 2017, side 1200-1201

TEKST

Margrethe Seeger Halvorsen, førsteamanuensis, spesialist i klinisk voksenpsykologi, konstituert systemansvarlig klinikkleder, Psykologisk institutt, UiO